

۱ با توجه به معنای «سوم اتفاق»، دیدگاه دو دسته از فلاسفه که برای جهان و انسان هدف و غایت قائلند را بیان کنید.

۲ به لحاظ عقلی و فلسفی، قبول غایت برای اشیا و پدیده‌های جهان، در چه صورت امکان‌پذیر است؟ توضیح دهید.

۳ چرا برخی مردم گاهی فکر می‌کنند که در بعضی موارد در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است؟

۴ چه نقدی بر نظر فیلسوفانی که در عین انکار خداوند معتقد به غایتمندی جهان و انسان هستند، وارد است؟ توضیح دهید.

۵ در پاسخ به این سوال که: آیا تحولات روی زمین از همان ابتدا به سمت پیدایش انسان بوده است یا نه؟ فلاسفه به دو دسته تقسیم می‌شوند. نظر هر دو دسته را به اختصار بنویسید.

۶ اگر علت با تمام حقیقت خود تحقق یافت چه اتفاقی می‌افتد؟

۷ آیا می‌توان درباره‌ی مفهوم اتفاق بحث فلسفی کرد؟

۸ نظریه دانشمندان زیست‌شناس قائل به اتفاق را بنویسید.

۹ شکل دیگری از اتفاق را که دوره‌های اخیر مطرح شده است بنویسید.

۱۰ اتفاق چیست؟

۱۱ ضرب‌المثل گندم از گندم برآید جو ز جو چه معنای اتفاق را رد می‌کند؟

۱۲ اگر فرد بتواند تشخیص دهد که دوستش برای خرید به مغازه می‌آید چه اتفاقی افتاده است؟

۱۳ درباره معنای چهارم اتفاق چه نظری می‌توان داد؟

۱۴ دسته دوم فلاسفه در معنای سوم اتفاق وجود فرآیندهای تکاملی را چگونه توضیح می‌دهند؟

۱۵ اعتقاد آن دسته از فلاسفه که علت نخستین را اثبات می‌کنند درباره‌ی حوادث جهان چیست؟

۱۶ برای مثال نوشتن روی کاغذ از چه زمانی محقق می‌شود؟

۱۷ اگر مردم اجزای کامل علت را ندانند به کدام معانی اتفاق دچار می‌شوند؟

۱۸ دلیل فلاسفه برای انکار معنای اول اتفاق چیست؟

۱۹ معنای سوم اتفاق را توضیح دهید.

۲۰ نظر دموکریتوس درباره‌ی ماده‌ی اولیه‌ی تشکیل‌دهنده‌ی جهان و نحوه‌ی پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان را بنویسید.

- ۱ یک دسته از فلاسفه که برای جهان علت نخستین و آفریننده را اثبات می‌کنند، معتقدند همه حوادث جهان از ابتدا تا کنون و در آینده در جهت یک هدف و غایت از پیش تعیین شده قرار دارند. (یا جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم به سوی مال خود در حرکت است و مرحله به مرحله کامل‌تر می‌شود).
- دسته دوم فیلسوفانی هستند که در عین انکار خداوند، می‌خواهند برای جهان و انسان هدف و غایت تعیین کنند. (آنان معتقدند جهان به سمت یک غایت برتر در حرکت است و روز به روز کامل‌تر می‌شود و به غایت خود نزدیک‌تر می‌شود). (ص ۲۵ - ۲۶)
- ۲ قبول غایت برای اشیا و پدیده‌های جهان وقتی امکان‌پذیر است که این غایت قبل از پیدایش اشیا مشخص شده باشد تا اشیا متناسب با آن هدف و غایت ساخته شده باشند و چنین هدفی بدون قبول خداوند امکان‌پذیر نیست. (ص ۲۶)
- ۳ زیرا برخی از مردم از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند به عبارت دیگر علت ناقصه را علت تامه می‌پندارند. (ص ۲۴ - ۲۵)
- ۴ قبول غایت برای اشیا و پدیده‌های جهان وقتی امکان‌پذیر است که آن غایت قبل از پیدایش اشیا مشخص شده باشد تا اشیا متناسب با آن هدف و غایت، ساخته شده و پدید آمده باشند تا به سوی آن حرکت نمایند و تکامل یابند. (ص ۲۶)
- ۵ یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقدند می‌گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می‌کند و سرمنزلی تعیین شده دارد.
- یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقد نیستند، غایت‌مندی زنجیره‌ی حوادث را انکار می‌کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می‌آورند که از پیش تعیین و پیش‌بینی نشده است. (ص ۲۷)
- ۶ تحقق معلول نیز ضروری و حتمی می‌شود و وجود آن وجوب پیدا می‌کند.
- ۷ ولی یکی از اتفاقاتی که باید بیفتد و فلاسفه نیز دنبال آن هستند این است که درباره مفاهیمی که مردم درباره آن صحبت می‌کنند و یا از آن استفاده می‌کنند یک تبیین فلسفی وجود داشته باشد که بیان و حالت آن را برای مردم مشخص کند و آن را نقد یا تصحیح کند.
- ۸ از ابتدای پیدایش موجود زنده بر روی زمین جانداران بیشماری پدید آمده‌اند که بیش‌تر آن‌ها به علت ناسازگاری با محیط زندگی از بین رفته‌اند. فقط آن دسته از جانداران که تغییرات بدنی آن‌ها اتفاقاً سازگار با محیط بوده است به حیات خود ادامه داده و رشد کرده‌اند و تکثیر شده‌اند.
- ۹ شکل دیگری از اتفاق‌ها که در دوره‌های اخیر مطرح شده گفته‌های برخی دانشمندان زیست‌شناس است که می‌گویند از ابتدای پیدایش موجود زنده بر روی زمین جانداران بیشماری پدید آمده‌اند.
- ۱۰ اتفاق از کلماتی است که در گفت‌وگوهای روزمره همه اقوام و ملل کاربرد دارد.
- ۱۱ این ضرب‌المثل به تناسب میان علت و معلول اشاره دارد و نوع اول معنای اتفاق را رد می‌کند و آن را جایز و صحیح نمی‌شمارد.
- ۱۲ براساس قاعده علیت و لوازم آن مجموعه تصمیم‌ها و حرکت‌های این شخص و دوستش سبب شده است که آن‌ها یک‌دیگر را در فروشگاه ببینند و از احوال یک‌دیگر باخبر شوند. اما این چنین نیست زیرا توانایی فهم این مورد را نمی‌توان از انسان خواست.
- ۱۳ معنای چهارم اتفاق کاربرد درستی دارد و مربوط به علم ناقص یا علمی که از سمت ما محدود است نسبت به حوادث پیرامونی دارد.
- ۱۴ آن‌هایی که علت نخستین را انکار می‌کنند حتی با وجود فرایندهای تکاملی را در جهان امروز اتفاقی به حساب می‌آورند که از پیش تعیین شده نبوده است.

- ۱۵ آن‌ها معتقدند که همه حوادث جهان از ابتدا تاکنون و در آینده در جهت یک هدف و غایت از پیش تعیین شده قرار دارد.
- ۱۶ نوشتن روی کاغذ معلول عواملی از قبیل انسان، قلم گرفتن، قلم در دست اندیشه کردن، اراده کردن و حرکت دست می‌باشد و نوشتن وقتی محقق می‌شود که همه عوامل دخیل در آن موجود باشند.
- ۱۷ اگر برخی از مردم از تمام اجزای یک علت آگاه نباشند ممکن است دچار معنای اول اتفاق بشوند.
- ۱۸ همه فیلسوفان چنین اتفاقی را انکار می‌کنند و می‌گویند چون هر معلولی به علت نیاز دارد و یک رابطه ضروری میان علت و معلول آن است نمی‌شود که میان حوادث رابطه‌ای ضروری برقرار نباشد.
- ۱۹ معنای سوم اتفاق نبودن غایت و هدف خاص در حرکات و کلاً نظم جهان است.
- ۲۰ او معتقد بود که ماده‌ی اولیه‌ی تشکیل‌دهنده‌ی جهان، اتم‌ها و ذرات ریز تجربه‌ناپذیر و غیرقابل تقسیمی هستند که در فضای غیرمتناهی پراکنده بودند و برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان شده است. (ص ۲۳)